

Regional plan för elev- och studerandevård 2026–2029

Helsingfors

Utgivare

Helsingfors stad

Layout

KMG Turku Oy / Miia Lindberg

Omslagsbild

Marjaana Malkamäki / Keksi

Illustrationer

Lille Santanen

Utgivningsår

2026

Innehåll

1 Inledning.....	4
2 Centrala principer för genomförandet av elev- och studerandevården i Helsingfors	5
2.1 Elevernas och studerandenas rätt till elev- och studerandevård	7
2.2 Elev- och studerandevårdstjänsternas tillgänglighet	8
2.3 Elev- och studerandevårdens verksamhet styrs av forskning och kunskap	8
3 Samarbete för att genomföra elev- och studerandevårdshelheten.....	9
3.1 Samarbete mellan Helsingfors stad och privata utbildningsanordnare	12
3.2 Informationsutbyte.....	13
3.3 Verksamhetsmodeller som stöder samarbetet.....	13
4 Utbildningsanordnarnas bedömningar av det totala behovet av elev- och studerandevårdstjänster samt övriga nödvändiga åtgärder.....	14
5 Resursfördelning inom elev- och studerandevårdstjänsterna	17
6 Mål för det regionala genomförandet av elev- och studerandevårdstjänsterna.....	19
7 Åtgärder för att genomföra och följa upp den regionala planen för elev- och studerandevård	22
Bilagor	23
Bilaga 1. Lagar och förordningar som förpliktar den regionala planen för elev- och studerandevård	23
Bilaga 2. Servicelöftet om att agera tillsammans, som social-, hälsovård- och räddningssektorn samt fostrans- och utbildningssektorn gett, för organiseringen av elev- och studerandevård	24
Bilaga 3. Källor till kapitel 4	25

1 Inledning

Enligt lagen om elev- och studerandevård ([377/2022, 13 a §](#)) ska välfärdsområdet och Helsingfors stads social-, hälsovårds- och räddningssektor ha en regional plan för elev- och studerandevård för varje fullmäktigeperiod för att ordna de elev- och studerandevårdstjänster som de ansvarar för. Den regionala planen för elev- och studerandevård styr organiseringen av elev- och studerandevårdstjänsterna och arbetet för personalen inom elev- och studerandevården. Planen baseras på de planer för elev- och studerandevård som upprättats av de utbildningsanordnare som verkar i Helsingfors, och den integreras som en del av Helsingfors välfärdsplan.

Enligt Helsingfors stadsstrategi 2025–2029 ska varje Helsingforsbo kunna känna sig hemma i Helsingfors. Vi jobbar särskilt för att barns och ungas verkligheter inte ska segregeras. Vårt mål är att garantera varje elev och studerande en upplevelse av en trygg, jämlik och hälsofrämjande lärmiljö, samt att främja gott lärande, välbefinnande och en hållbar framtid. Det planmässiga arbetet mellan olika aktörer inom elev- och studerandevården i Helsingfors bidrar till att nå dessa mål.

Vi ordnar elev- och studerandevårdstjänster för cirka 6 000 barn, 48 000 elever och 31

000 studerande. Helsingfors stad har 175 egna förskoleenheter, och utöver dessa ordnar 51 privata tjänsteproducenter förskoleundervisning. Staden har 102 egna grundskolor, 15 gymnasier samt en yrkesläroanstalt. Inom Helsingfors anordnas också utbildning av 27 privata och statliga skolor samt universitets- och avtalsskolor på grundskole- och gymnasienivå. Dessutom finns det 23 privata anordnare av yrkesutbildning i Helsingfors.

Begrepp som används i planen

Elever och studerande är ett samlingsbegrepp som avser barn i förskoleundervisningen, elever i den grundläggande utbildningen och studerande på andra stadiet.

Med **verksamhetsställe** avses samtliga förskoleenheter, grundskolor och läroanstalter på andra stadiet.

Med **privat utbildningsanordnare** avses andra utbildningsanordnare i Helsingfors, såsom avtalsskolor, statliga skolor eller universitetsskolor, privata yrkesläroanstalter och gymnasier.

2 Centrala principer för genomförandet av elev- och studerandevården i Helsingfors

Med elev- och studerandevård avses i Helsingfors främjande och upprätthållande av elevens och studerandens studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande och understödjande verksamheter inom läroanstalten (Lag om elev- och studerandevård 3 §). Personalen i lärmiljöerna har det primära ansvaret för elevernas och studerandenas välbefinnande, men de myndigheter och anställda som ansvarar för elev- och studerandevårdstjänsterna ska i sina uppgifter främja välbefinnandet för såväl eleverna och studerandena som lärogemenskaperna.

Elev- och studerandevården är i första hand ett förebyggande gemensamt arbete och tidigt stöd. Genom den gemensamma elev- och studerandevården skapas en verksamhetskultur som främjar välbefinnandet för barn, elever, studerande och personal. Den gemensamma elev- och studerandevården genomförs av alla aktörer inom elev- och studerandevården. Eleverna och studerandena har rätt till individuella elev- och studerandevårdstjänster, som omfattar rådgivningsbyråttjänster inom förskoleundervisningen, skol- och

studerandehälsovård samt kurators- och psykologtjänster.

Elev- och studerandevården genomförs planmässigt tillsammans med aktörer inom fostrans- och utbildningssektorn samt social-, hälsovårds- och räddningssektorn, privata utbildningsanordnare, eleverna och studerandena och deras vårdnadshavare samt vid behov andra samarbetspartner. Både Helsingfors stad och andra utbildningsanordnare omfattas av samma lagar och förordningar, och det är utifrån dessa som elev- och studerandevården genomförs och tjänsterna ordnas. Utgångspunkten för vår verksamhet är alltid barnets och den ungas bästa. Vi tillhandahåller tjänsterna i rätt tid och säkerställer att jämlikheten förverkligas i vår verksamhet.

Elev- och studerandevårdshelheten

Daghemsföreståndaren/rektorn/utbildningschefen leder på enheten

Bilden är anpassad efter THL

Elev- och studerandevården ordnas i enlighet med lagen om elev- och studerandevård:

- för elever inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen
- för elever i undervisning som förbereder för grundläggande utbildning
- för studerande i gymnasieutbildning och yrkesinriktad grundutbildning (elev- och studerandevårdens kurators- och psykologtjänster erbjuds även till dem som avlägger en yrkesinriktad grundexamen genom läroavtal)
- för läropliktiga studerande i yrkesexamensutbildning
- för studerande i vuxengymnasium som studerar enligt den grundläggande utbildningens lärokurs
- för läropliktiga studerande som bedriver gymnasiestudier enligt läroplanen för vuxna
- för studerande i utbildning som handleder för examensutbildning (TUVA)
- för studerande i utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv (Telma)
- för läropliktiga studerande vid folkhögskolor (gäller även läropliktiga som deltar i integrationsutbildning för vuxna invandrare).

Rätten till studerandehälsovård gäller även studerande i en utbildning som berättigar till studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994). Studerandehälsovård erbjuds utöver studerande som avlägger en yrkesinriktad grundexamen

även studerande som avlägger en yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Läroavtalsstuderande omfattas i regel av företagshälsovårdens tjänster, och de har inte rätt till studerandehälsovårdens tjänster.

2.1 Elevernas och studerandenas rätt till elev- och studerandevård

Eleverna och studerandena har rätt till avgiftsfria, frivilliga och tillgängliga elev- och studerandevårdstjänster. Användningen av elev- och studerandevårdstjänster bygger på elevernas och studerandenas samtycke, och deras önskemål och åsikter ska beaktas i beslut, åtgärder och planering av stöd som rör dem.

Eleverna och studerandena har rätt att få tjänster på sitt modersmål, antingen på finska eller svenska, och har vid behov rätt att anlita tolktjänst.

Elev- och studerandevårdstjänsterna är:

- barnrådgivningstjänster
- skolhälsovård
- studerandehälsovård
- elev- och studerandevårdens psykologtjänster
- elev- och studerandevårdens kuratortjänster.

Syftet med tjänsten är att trygga tidigt stöd för dem som behöver det. Tjänsterna stöder och stärker elevernas och studerandenas lärande, utveckling och välbefinnande samt förebygger problem. Personalen inom elev- och studerandevården samarbetar vid behov med elevens eller studerandens vårdnadshavare, men vårdnadshavaren kan inte förbjuda eleverna och studerandena att använda elev- och studerandevårdstjänsterna.

2.2 Elev- och studerandevårdstjänsternas tillgänglighet

Elev- och studerandevårdstjänsterna ordnas i första hand på verksamhetsställena eller i deras närhet, och verksamhetsställena anvisar lämpliga lokaler för verksamheten. Tjänsterna ordnas i den omedelbara närheten av daghemmet, skolan eller läroanstalten, om det inte är möjligt att erbjuda lokaler på verksamhetsstället. Studerandehälsovårdens tjänster kan av motiverade skäl ordnas även på andra verksamhetsställen som tillhandahåller denna vård, om det är ändamålsenligt utifrån elevernas och studerandenas behov, tjänsternas kvalitet, patientsäkerheten eller något annat därmed jämförbart skäl. Tjänsterna ska vara tillgängliga för eleverna och studerandena under studiedagen och vara avgiftsfria för dem.

Eleven eller studeranden ska ges möjlighet till ett personligt samtal med en kurator eller psykolog inom elev- och studerandevården inom sju av läroanstaltens arbetsdagar efter att hen har begärt det. När det gäller ett synnerligen brådskande ärende (t.ex. en plötslig traumatisk kris), ska ett samtal i möjligaste mån ordnas samma eller nästa dag.

Bedömningen av hur brådskande ärendet är görs alltid av en yrkesutbildad person inom elev- och studerandevården. Skol- och studerandehälsovården ordnar en öppen mottagning minst en gång i veckan, där eleverna och studerandena kan träffa hälsovårdaren utan tidsbokning.

Enligt Helsingfors stads förvaltningsstadga (kapitel 25, 1 §) ska tjänsterna ordnas så att tjänsteanvändarna kan få betjäning på sitt eget språk, antingen på finska eller svenska. Elev- och studerandevårdstjänsterna ordnas i enlighet med Helsingfors stads förvaltningsstadga antingen på finska eller svenska.

Vid organiseringen av tjänsterna beaktas särskilt att man når ut till elever och studerande och vårdnadshavare som tillhör språkliga och kulturella minoriteter, och tjänsterna skräddarsys enligt klienternas önskemål och behov.

Tjänsterna ordnas i enlighet med servicelöftet om att agera tillsammans (bilaga 1).

2.3 Elev- och studerandevårdens verksamhet styrs av forskning och kunskap

Planeringen, ledningen och styrningen av elev- och studerandevården baseras på kunskap. Sektorerna följer aktivt lokal forskningsinformation om elevernas och studerandenas levnadsförhållanden och välbefinnande. När sektorerna planerar och utvecklar verksamheten använder de bland annat följande datakällor: enkäten Hälsa i skolan, TEA-visaren, omfattande

hälsoundersökningar samt de granskningar av gemenskapens välbefinnande och miljöns hälsosamhet och säkerhet som görs vart tredje år. Staden följer upp hur elev- och studerandevårdstjänsterna ordnas och hur tillgängliga tjänsterna är genom att mäta hur snabbt eleverna och studerandena får tillgång till tjänsterna och hur tidsfristerna följs.

3 Samarbete för att genomföra elev- och studerandevårdshelheten

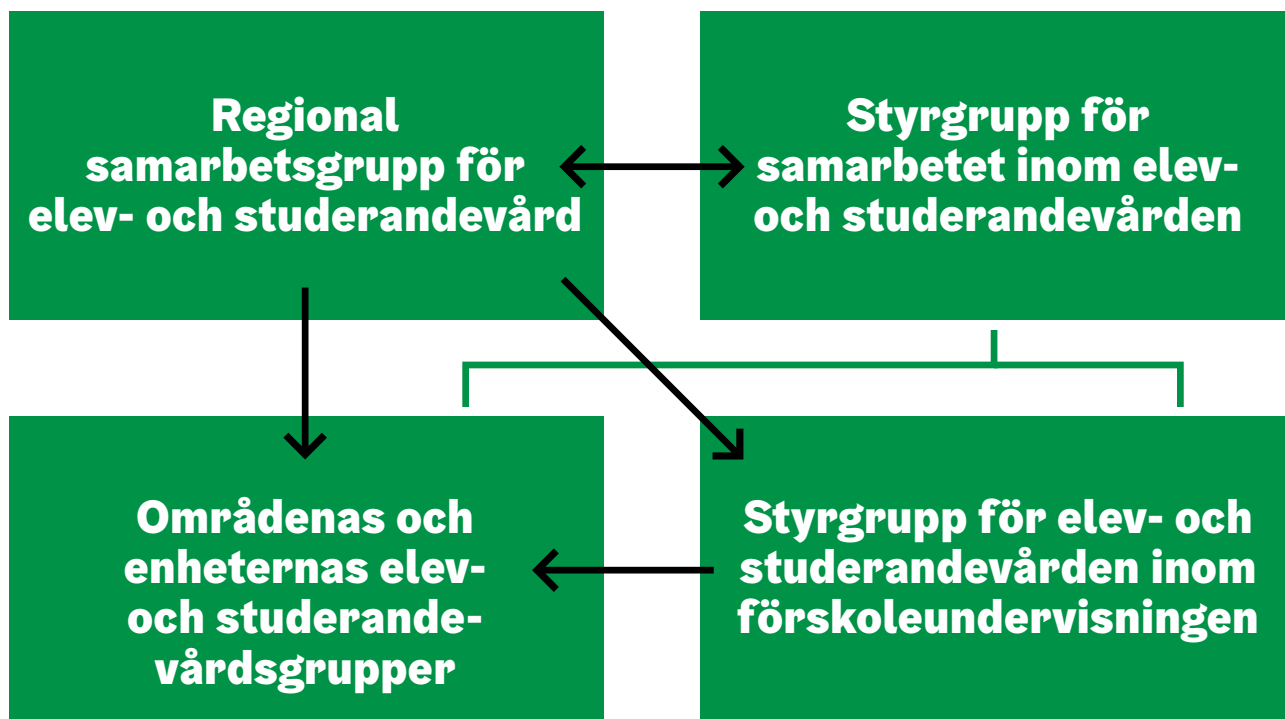
Social-, hälsovårds- och räddningssektorn samt fostrans- och utbildningssektorn och utbildningsanordnarna samarbetar för att genomföra elev- och studerandevården. Helsingfors stads social-, hälsovårds- och räddningssektor ansvarar för att ordna elev- och studerandevårdstjänsterna och producerar tjänsterna inom barnrådgivningen samt skol- och studerandehälsovården. Fostrans- och utbildningssektorn ansvarar för den praktiska produktionen av kurators- och psykologtjänster för eleverna och studerandena inom förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och andra stadiets utbildning i enlighet med samarbetsavtalen.

Helsingfors stad är skyldig att ordna psykolog- och kuratorstjänster även för privata utbildningsanordnare. Dessa kan också själva välja att ordna tjänsterna delvis eller helt som egen verksamhet. En privat utbildningsanordnare som själv producerar kurators- och psykologtjänster inom elev- och studerandevården fungerar som tjänsteproducent. Social-, hälsovårds- och räddningssektorn producerar tjänsterna inom barnrådgivningen samt skol- och studerandehälsovården för alla utbildningsanordnare.

På stadsnivå ansvarar den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevården samt styrgruppen för samarbetet kring elev- och studerandevård för det samarbete som hör till ordnandet av elev- och studerandevården. Styrgruppen för elev- och studerandevården inom förskoleundervisningen ansvarar för samarbetet på stadsnivå inom förskoleundervisningen. På verksamhetsställesnivå ansvarar elev- och studerandevårdsgrupperna för samarbetet inom respektive område eller verksamhetsställe.

Bild 2. Grupper som ansvarar för samarbetet inom elev- och studerandevården

Den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård

har till uppgift att bereda den regionala planen för elev- och studerandevård och följa upp hur planen genomförs. Gruppen följer upp och utvärderar samarbetet mellan elev- och studerandevårdstjänsterna, utbildningsanordnarna och övriga social- och hälsovårdstjänster. Den behandlar också samarbetsfrågor gällande elev- och studerandevården mellan Helsingfors stad och de utbildningsanordnare som är verksamma i staden. (Lag om ändring av lagen om elev- och studerandevård 377/2022 § 14 a.)

Samarbetsgruppen utför också uppgifter för utbildningsanordnarens styrgrupp för elev- och studerandevården (Lag om elev- och studerandevård 1287/2013 § 14). Dessa omfattar planering, utvärdering och uppföljning av elev- och studerandevården. Gruppen övervakar att lagstiftningen

följs och styr servicehelheterna samt utvecklingen av elev- och studerandevårdens praxis och tjänster.

Ledningen för fostrans- och utbildningssektorns servicehelheter alternerar i rollen som samarbetsgruppens ordförande, som byts varje år. Till gruppen hör sektorernas representanter för den finsk- och svenskspråkiga förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen, utbildningen på andra stadiet, kurator- och psykologtjänsterna inom elev- och studerandevården, barnrådgivningen samt skol- och studerandehälsovården. I gruppen finns även representanter för privata utbildningsanordnare både inom den allmänbildande utbildningen och yrkesutbildningen samt för vårdnadshavare till minderåriga och ungdomsrådet. Gruppen sammanträder fyra gånger om året och vid behov oftare. Sammansättningen ändras vid behov om ansvarsområdena eller rollerna i organisationen förändras, eller om lagstiftningen kräver det.

Uppgifterna för **styrgruppen för samarbetet inom elev- och studerandevården** grundar sig på uppföljning av samarbetsavtalet mellan fostrans- och utbildningssektorn samt social-, hälsovårds- och räddningssektorn: främjande av samarbetet, utveckling av verksamhetens innehåll och uppföljning av dess kvalitet, årliga avtal om budget och uppföljning av den samt utvärdering av samarbetet. Styrgruppen sammanträder 4–6 gånger per läsår. Styrgruppens ordförande är direktören för familje- och socialtjänsterna inom social-, hälsovårds- och räddningssektorn. Till gruppen hör representanter för skol- och studerandehälsovården, barnrådgivningen, barnskyddet, den finsk- och svenskspråkiga förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen, utbildningen på andra stadiet samt privata utbildningsanordnare.

Styrgruppen för elev- och studerandevården inom förskoleundervisningen

kommer på stadsnivå överens om samarbetet, strukturerna och organiseringen av den praktiska verksamheten. I styrgruppen finns representanter för elev- och studerandevårdens kurator- och psykologtjänster inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, samt för småbarnspedagogiken och barnrådgivningen. Gruppen bereder också ärenden för de områdesvisa elev- och studerandevårdsgrupperna inom förskoleundervisningen och sammanträder 4–5 gånger om året.

De områdes- eller verksamhetsställevisa elev- och studerandevårdsgrupperna

planerar, samordnar och genomför den gemensamma elev- och studerandevården som lärogemenskapen bedriver. Verksamhetsställets ledare (daghemsföreståndaren, rektorn eller utbildningschefen) leder elev- och studerandevården och svarar för att den genomförs enligt lag. Utöver verksamhetsställets personal ingår yrkesutbildade personer inom elev- och studerandevården i gruppen (kurator, psykolog, hälsovårdare samt läkare utifrån möjligheter och behov).

Elev- och studerandevården är en del av främjandet av hälsa och välfärd (HYTE) i Helsingfors.

Elev- och studerandevården är en del av arbetet med att främja hälsa och välfärd (HYTE) i Helsingfors. Kärnan i arbetet är att minska skillnaderna i hälsa och välfärd. Helsingfors stad har skapat stadsgemensamma strukturer för samarbetet. Dessa består av sektorsövergripande arbetsgrupper och nätverk som främjar hälsa och välfärd (bild 2).

De tjänsteinnehavare som ansvarar för elev- och studerandevården är representerade i de livscykel-specifika HYTE-arbetsgrupperna, såsom grupperna för barn, unga och barnfamiljer samt personer i arbetsför ålder. Arbetsgrupperna arbetar med olika teman kopplade till hälsa och välfärd. De främjar Helsingfors stads strategiska mål och genomför välfärdsplanen. I arbetsgrupperna ingår även externa aktörer, såsom representanter

för organisationer och privata utbildningsanordnare. Nätverkshelheten gör det möjligt att leda och utveckla tjänsterna genom samarbete mellan olika sektorer och aktörer, till exempel kring olika teman.

Representanterna för elev- och

studerandevården deltar i HYTE-förhandlingarna varje år som en del av stadens HYTE-arbete. Detta innebär att Helsingfors stads aktörer förhandlar med organisationer, HUS-sammanslutningen och andra samarbetspartner om att främja målen i välfärdsplanen och om att hitta eventuella gemensamma lösningar.

Bild 3. Helsingfors stads nätverk och arbetsgrupper för främjandet av hälsa och välfärd (HYTE)

3.1 Samarbete mellan Helsingfors stad och privata utbildningsanordnare

Helsingfors stad ordnar regelbundna samarbetsforum med privata utbildningsanordnare inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Vid mötena delar deltagarna information om stadens anvisningar för elev- och studerandevården, samt för en gemensam dialog och kommer vid behov överens om frågor som rör elev- och studerandevården.

De privata utbildningsanordnarna har en egen frivillig, nationell styrgrupp för privatskolornas elev- och studerandevård. Styrgruppen gör det möjligt för icke-kommunala utbildningsanordnare att samarbeta och nätverka i frågor som rör elev- och studerandevården. Styrgruppen ansvarar för sin del för samarbetet med skolornas och läroanstalternas lägeskommuner. Styrgruppens verksamhet är en del av Privatskoleförbundets verksamhet.

3.2 Informationsutbyte

Ett fungerande informationsutbyte har stor betydelse för ett smidigt samarbete. Informationsutbytet bygger på öppenhet och transparens mellan de olika aktörerna. De olika yrkesgrupperna inom elev- och studerandevården ska ha tillräcklig information om ansvaret för att ordna elev- och studerandevården och om uppgiftsfördelningen.

Vi säkerställer informationsutbytet genom de samarbetsstrukturer som beskrivs ovan, tydliga anvisningar, verksamhetsmodeller

och beskrivningar av tjänstestigarna. Regelbundna möten mellan sektorerna och de privata utbildningsanordnarna bidrar till ett flexibelt och smidigt informationsutbyte.

Vi ser till att aktuell information om elev- och studerandevårdstjänsterna är lättillgänglig för eleverna och studerandena, vårdnadshavarna och samarbetspartnerna. Vi uppdaterar regelbundet våra informationskanaler, såsom vår webbplats, och gör kommunikationen om våra tjänster mer mångsidig.

3.3 Verksamhetsmodeller som stöder samarbetet

Helsingfors stad använder olika material och verksamhetsmodeller som stöder samarbetet mellan de olika aktörerna. Med hjälp av de verksamhetsmodeller och material som beskrivs säkerställer

vi samarbetet mellan elev- och studerandevårdstjänsterna och övriga aktörer samt underlättar bedömningen av servicebehov och handledningen.

Material och verksamhetsmodeller

- [Lågtröskelmodell för tjänster riktade till barn, unga och familjer \(tjänster för 7–17-åringar\)](#)
- Tjänstebeskrivning för barns och ungas psykiska hälsa
- [Modell för att förebygga kvinnlig könsstympning \(på finska\)](#)
- [Materialpaket för kontakt med polis, barnskydd och medning](#)
- Verksamhetsmodell för koncentrationssvårigheter
- [Stadsgemensamt material om kulturella fostrans- och disciplinresor – bakgrund, konsekvenser och förebyggande](#)
- [Verksamhetskort för hedersrelaterat våld, kulturella fostransresor och att ta upp frågan med vårdnadshavaren](#)

4 Utbildningsanordnarnas bedömningar av det totala behovet av elev- och studerandevårdstjänster samt övriga nödvändiga åtgärder

Vid bedömningen av det totala behovet utnyttjar vi lokal uppföljningsinformation om elevernas och studerandenas hälsa, välfärd och levnadsförhållanden för att säkerställa tillräckliga resurser för elev- och studerandevårdstjänsterna. Vi beaktar bland annat antalet verksamhetsställen, antalet elever och studerande vid dem samt verksamhetsmiljöns särdrag. Utbildningsanordnarnas egna bedömningar av det totala behovet av elev- och studerandevård beskrivs mer i detalj i deras egna planer för elev- och studerandevård.

I Helsingfors bodde i slutet av 2023 cirka 227 900 personer under 30 år och hälften av dem var under 18 år. Antalet barn under skolåldern (0–6-åringar) var 42 912, antalet barn och unga i skolåldern (7–17-åringar) var 70 856, och antalet 18–29-åringar 114 167. I Helsingfors har var fjärde person under 18 år utländsk bakgrund och cirka hälften av dem är födda någon annanstans än i Finland. Var fjärde Helsingforsbo har ett främmande språk som modersmål och deras andel av befolkningen varierar mycket i stadens olika områden. En dryg fjärdedel av personerna under 18 år bor i familjer med en förälder och knappt 15 procent i familjer som får utkomststöd; 13 procent av barnen och de unga bor i bostadshushåll med låga inkomster.

Vi har identifierat att olika bakgrundsfaktorer påverkar barns och ungas upplevelse av välbefinnande, hälsa och trygghet. Dessa bakgrundsfaktorer är kön, härkomst, familjens socioekonomiska

ställning och familjens typ. Pojkar upplever sitt välbefinnande som bra oftare än flickor, och upplevelserna av trygghet i tillväxtmiljön varierar beroende på härkomst.

Upplevelsen av familjens ekonomiska situation är en av de mest centrala faktorerna bakom välbefinnandet: Ju bättre barnet eller den unga bedömer att familjens ekonomiska situation är, desto bättre upplever hen sitt välbefinnande. Barn och unga som bor med båda föräldrarna upplever oftast att de mår bättre än andra barn och unga. Det är värt att notera att unga Helsingforsbors upplevelsevärld i fråga om välbefinnande, hälsa och trygghet varierar i synnerhet enligt kön och upplevelsen av familjens ekonomiska situation.

Enligt MOVE!-testerna har barns och ungas fysiska funktionsförmåga utvecklats i en positiv riktning, men det kan samtidigt även ses en oroväckande utveckling under de senaste åren. I synnerhet är regionala skillnader i barns fysiska funktionsförmåga stora, vilket innebär att servicebehovet är större i vissa områden än i andra. På basis av längd- och viktuppgifter som mätts vid hälsoundersökningar inom barnrådgivningen och skolhälsovården har övervikt och fetma blivit vanligare, vilket framhäver behovet av handledning kring levnadsvanor samt främjande av vardagsmotion.

Enligt Helsingfors resultat i enkäten Hälsa i skolan har det upplevda hälsotillståndet blivit sämre i alla åldersgrupper under de senaste tio åren. En femtedel av barnen och de unga har oregelbundna levnadsvanor, vilket kan öka risken för hälsoproblem och kräva riktade tjänster. Minskad psykisk funktionsförmåga, särskilt ökad ångest

och depression, lyfter fram behovet av att stödja psykisk hälsa mer. Ouppmärksamhet och orolighet har blivit vanligare, vilket innebär att allt fler barn och unga behöver individuellt stöd och individuell service. Försämrade trygghet i tillväxtmiljön är också en faktor som påverkar servicebehovet. Upplevelser av fysiskt hot, trakasserier, mobbning, våld och diskriminering har blivit vanligare, vilket kan öka behovet av psykiskt och socialt stöd.

De ökade skillnaderna bland barn och unga i fråga om välbefinnande och hälsa, det stora antalet familjer, barn och unga med främmande språk, den ökade fattigdomen bland barnfamiljer och den ökade otryggheten ökar behovet av elev- och studerandevårdstjänster. I synnerhet skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper samt regionala skillnader betonar behovet av att anpassa tjänsterna enligt de lokala omständigheterna. Vid planeringen och riktandet av tjänsterna ska man allt bättre beakta levnadsförhållandena, boendemiljön, behoven och önskemålen hos befolkningsgrupper i utsatt ställning. För att vi ska kunna svara på olika befolkningsgruppers och områdets servicebehov krävs nära samarbete mellan olika aktörer.

Källor till kapitel 4 finns i bilaga 3.

Personaldimensionering inom elev- och studerandevårdstjänsterna

I Helsingfors följer vi den personaldimensionering som är bunden till lagen om elev- och studerandevård när vi ordnar kurator- och psykologtjänster inom elev- och studerandevården. Inom skol- och studerandehälsovården

beaktar vi minst SHM:s och THL:s dimensioneringsrekommendationer för personalen. Inom rådgivningstjänsterna finns ingen separat personaldimensionering

för barn i förskoleåldern, utan rådgivningens personaldimensionering gäller alla åldersgrupper som använder tjänsten.

Tabell 1. Personaldimensioneringar som ska följas (antal elever och studerande per anställd)

Yrkesgrupp	Förskole- undervisning	Grundläggande utbildning	Andra stadiet
Kuratorer	670	670	670
Psykologer	780	780	780
Hälsovårdare	320*	460	570
Läkare	2,270**	2,100	1,800

Dimensioneringar enligt lagen om elev- och studerandevård samt THL:s rekommendationer.

* Barn i förskoleåldern cirka 14 procent.

** 1 läkare per 2 270 barn i rådgivningsålder.

5 Resursfördelning inom elev- och studerandevårdstjänsterna

Elev- och studerandevården är i första hand ett förebyggande arbete för och att främja och upprätthålla elevernas och studerandenas psykiska, fysiska och sociala välfärd, och den bygger på tidiga insatser samt ett sektorsövergripande samarbete. Personalen inom elev- och studerandevården arbetar vid ett eller flera verksamhetsställen.

Vi planerar resursfördelningen flexibelt så att den bättre svarar mot lärogemenskapernas och områdenas

behov. Tjänsternas chefer ansvarar för personalplaneringen, och den görs proaktivt för ett läsår framåt.

När personalresurserna fördelas drar vi nytta av elev- och studerandevårdspersonalens expertis och erfarenhet. Vid resursfördelningen utnyttjar vi också välfärdsuppgifter om eleverna och studerandena, information om tidsfristerna för tillgång till tjänsterna, respons på tjänsterna samt iakttagelser från lärogemenskapen.

Tabell 2. Resursfördelning inom elev- och studerandevårdstjänsterna per tjänst

Elevehälsotjänst	Tjänstebeskrivning
Barnrådgivningens resursfördelning till förskoleundervisningen (hälsovårdare och läkare)	<ul style="list-style-type: none"> • De förebyggande hälsovårdstjänsterna ordnas vid barnrådgivningen enligt 15 § i hälso- och sjukvårdslagen genom att barnen erbjuds en hälsokontroll i sexårsåldern. Enligt rådgivningens kontrollprogram görs sexårskontrollen av en hälsovårdare. Den sista periodiska läkarkontrollen vid rådgivningen görs när barnet är fyra år. • Rådgivningen deltar vid behov i den individuella elev- och studerandevården genom en mångprofessionell expertgrupp.
Skolhälsovårdens resursfördelning (hälsovårdare och läkare)	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet fokuserar på förebyggande arbete samt tidigt stöd och tidiga insatser, med beaktande av de regelbundna hälsokontrollerna och årliga mötena enligt förordningen. • Minst 15 procent av hälsovårdarens arbetstid används till det gemensamma arbetet. • När hälsovårdaren är på skolan erbjuds öppna mottagningstider varje dag då eleverna och studerandena kan komma utan tidsbokning. • Genomförande av terapigarantin. • Mångprofessionella expertgrupper i enskilda fall.
Studerandehälsovårdens resursfördelning (hälsovårdare och läkare)	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet riktas till förebyggande arbete samt tidiga insatser, stöd och vård, med beaktande av de lagstadgade hälsokontrollerna samt arbetet inom psykisk hälsa, missbruk och sexuell hälsa. • Minst tio procent av hälsovårdarens arbetstid används till det gemensamma arbetet. • Varje läroanstalt erbjuder öppna mottagningstider varje dag då eleverna och studerandena kan komma utan tidsbokning. • Genomförande av terapigarantin. • Mångprofessionella expertgrupper i enskilda fall. • Samarbete med samarbetspartner och olika nätverk.
Kurator- och psykologtjänsternas resursfördelning	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetstid används till det gemensamma arbetet för att öka elevernas och studerandenas psykiska välbefinnande, delaktighet, trygghet och gemenskap. • Vi främjar det psykiska välbefinnandet med metoder på individ-, grupp- och gemenskapsnivå. • Samtalshjälp erbjuds enskilda elever och studerande, där deras individuella behov beaktas och olika evidensbase-erade metoder tillämpas flexibelt och mångsidigt. • Stöd för lärande och deltagande i undervisningen. • Genomförande av terapigarantin. • Mångprofessionella expertgrupper i enskilda fall. • Samarbete med samarbetspartner och olika nätverk.

6 Mål för det regionala genomförandet av elev- och studerandevårdstjänsterna

Målen för genomförandet av elev- och studerandevårdstjänsterna har satts upp enligt riktlinjerna i Helsingfors stadsstrategi 2025–2029 och prioriteringarna i välfärdsplanen. Enligt strategin ska alla i Helsingfors kunna leva ett gott liv och förverkliga sina drömmar. Alla mår bra i Helsingfors. Genom elev- och studerandevården strävar vi efter att minska skillnaderna i befolkningens välbefinnande samt främja vardagsmotion och en aktiv livsstil.

Vår verksamhet omfattar ett förebyggande arbetssätt, tidiga insatser och sektorsövergripande samarbete, samt ett samarbete mellan hemmet och skolan och stöd för föräldraskapet. Servicekedjorna för barns och ungas psykiska hälsa utvecklas, och lågtröskeltjänsterna inom psykisk hälsa säkerställs genom terapigarantin. Vi fokuserar på unga som riskerar att hamna utanför utbildningen. Vi tryggar tillräckliga resurser för elev- och studerandevården för att i synnerhet stödja elever och studerande med psykiska eller neuropsykiatriska symtom.

Tabell 3. Mål, åtgärder och uppföljningsindikatorer härledda ur Helsingfors stadsstrategi 2025–2029

Strategisk riktlinje	Alla mår bra i Helsingfors	En smidig vardag och fungerande tjänster	Säkerhet	Personal och ledning
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverna och studerandena får en sundare livsstil, rör sig mer i vardagen och får en bättre vardagsrytm. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tjänstestigarna blir tydligare och det blir lättare att få vård. • Våra tjänster är tillgängliga och likvärdiga oavsett utbildningsanordnare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elevernas och studerandenas upplevelse av en trygg lärogemenskap förbättras. 	<ul style="list-style-type: none"> • Engagerade och yrkeskunniga anställda arbetar inom våra tjänster.
Åtgärd	<ul style="list-style-type: none"> • Vi använder metoder för att föra saker på tal (t.ex. mini-intervention för att främja motion) och utvecklar också serviceraådgivningen. • Vi gör rörelse och aktivitet till en del av vårt arbete, till exempel genom gruppbildning, evenemang och temadagar samt kroppsövningar och samtalspromenader i det individuella arbetet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi utvecklar en flerkanalig och flerspråkig kommunikation om våra tjänster. • Vi beskriver tjänstekedjorna och samarbetsstrukturerna för elev- och studerandevården, med beaktande av de tjänster som organisationerna erbjuder. • Vi säkerställer att personalresurserna minst uppfyller dimensioneringen. • Yrkesgrupperna bedriver både gemensam och individuell elev- och studerandevård. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stärkande av de emotionella färdigheterna och interaktionsfärdigheterna på alla utbildningsnivåer. • Utvecklande av arbetet med att förebygga rasism, diskriminering, trakasserier, mobbning och våld samt stärkande av ingripandekulturen och stödet. (Programmet KVO13 och verksamhetsmodellen för att förebygga och ingripa i mobbning, trakasserier och våld, samt ett stärkt antirasistiskt arbetssätt). 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi erbjuder regelbunden fortbildning och stöder den yrkesmässiga utvecklingen. • Vi satsar på ledarskapets kvalitet genom att regelbundet utvärdera det och utbilda ledningen. • Vi utvecklar inskolningen för personalen och satsar på att skapa hälso-samma arbetsförhållanden.

Strategisk riktlinje	Alla mår bra i Helsingfors	En smidig vardag och fungerande tjänster	Säkerhet	Personal och ledning
Uppföljningsmätare	<p>Mätningen Move! inom den grundläggande utbildningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> den procentuella andelen elever med svag fysisk funktionsförmåga sjunker. <p>Indikator i skolhälsoenkäten:</p> <ul style="list-style-type: none"> andelen unga som rör på sig minst en timme om dagen ökar (procentuell ökning). Allt färre upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt (procentuell ökning av andelen som upplever god hälsa). 	<ul style="list-style-type: none"> Tidsfrister för tillgång till tjänsterna. Uppföljning av personaldimensioneringen. De gemensamma elev- och studerandevårdsgruppernas bedömningar av hur arbetstiden fördelas på individuellt och gemensamt arbete (elev- och studerandevårdens självutvärdering). <p>Indikator i skolhälsoenkäten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Möjlighet att prata med en vuxen i skolan om sådant som tynger en (procentuell ökning). 	<p>Indikatorer i skolhälsoundersökningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mobbade i skolan minst en gång i veckan (procentuell minskning). Har inte blivit mobbad alls under terminen (procentuell ökning). Berättat om mobbning i skolan för en vuxen i skolan (procentuell ökning). Har upplevt diskriminering i skolan eller på fritiden (procentuell minskning). 	<p>Besättningsgraden för vakanser</p> <ul style="list-style-type: none"> Besättningsgraden för vakanser Personalens bedömningar av ledarskapet har förbättrats. Resultaten från enkäterna om personalens välbefinnande har förbättrats (Kommun10 och Fiilari).

7 Åtgärder för att genomföra och följa upp den regionala planen för elev- och studerandevård

Vi följer regelbundet upp hur den regionala planen för elev- och studerandevård genomförs vid den regionala samarbetsgruppens möten för elev- och studerandevården. De frågor som ska följas upp beskrivs i samarbetsgruppens årsklocka. Vid mötena presenteras lägesrapporter, och vid behov tas även problemområden upp som kräver mångprofessionellt stöd och gemensam diskussion för att kunna lösas. Gruppens företrädare informerar regelbundet de organ som de företräder och leder om arbetsgruppens beslut. De främjar gemensamt överenskomna frågor.

Bilagor

Bilaga 1. Lagar och förordningar som förpliktar den regionala planen för elev- och studerandevård.

Utöver lagen om elev- och studerandevård iakttar vi följande lagar när vi ordnar elev- och studerandevården:

- Lagen om grundläggande utbildning
- Gymnasielagen
- Lagen om yrkesutbildning
- Lagen om utbildning som handleder för examensutbildning
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Socialvårdslagen
- Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet
- Lagen om patientens ställning och rättigheter
- Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården
- Statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga 338/2011
- EU:s dataskyddsförordning
- Dataskyddslagen
- Lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården
- Lagen om tillsynen över social- och hälsovården

Bilaga 2. Servicelöftet om att agera tillsammans, som social-, hälsovård- och räddningssektorn samt fostrans- och utbildningssektorn gett, för organiseringen av elev- och studerandevård.

Bilaga 3. Källor till kapitel 4

Kaupunkitieto (2025). Tutkimus- ja tilastotietoa Helsingistä. Lasten ja nuorten määrä. Helsingfors: Stadskansliet. Läst: 30.6.2025. Tillgänglig på: [Lasten ja nuorten määrä | Tutkimus- ja tilastotietoa Helsingistä](#).

Määttä, S. (2025). Helsingiläisnuorten koettu hyvinvointi, terveys ja turvallisuus – sukupuoli ja perheen koettu taloudellinen tilanne tärkeimpiä selittäviä tekijöitä. Helsingfors: Helsingfors stadskansli. Tillgänglig på: [kaupunkitieto.hel.fi/fi/helsingilaisnuorten-koettu-hyvinvointi-terveys-ja-turvallisuus-sukupuoli-ja-perheen-koettu](#). Läst: 1.8.2025.

Määttä, S. (2025). Lapset, nuoret ja lapsiperheet Helsingissä tilastojen ja tutkimuksen valossa. Koonti tilastoista ja tutkimuksista Helsingistä. Helsingfors: Helsingfors stadskansli, stadsforskning och -statistik. Finns inte offentligt tillgänglig. Läst: 30.6.2025.

Määttä, S. och Sulander, T. (2025). PUHTI-Raportti – Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen palvelujärjestelmän ulkopuolisen tiedon keinoin. Tilastoja 2025: 1. Helsingfors: Helsingfors stadskansli. Tillgänglig på: [hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/25_05_21_Tutkimuksia_1.pdf](#). Läst: 6.9.2025.

Renvik, T. A.; Saukkonen, P.; Sulander, T.; Taskinen, H. och Vilkkama, K. (red.) (2025). Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin eriytyminen Helsingissä. Tutkimuksia 2025: 1. Helsingfors: Helsingfors stadskansli. Tillgänglig på: [https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/25_05_21_Tutkimuksia_1.pdf](#). Läst: 17.9.2025.

THL, Finlapset (2025). Ylipainoraportti. Tillgänglig på: [thl.fi/finlapset_ylipainoraportti/areas/pipa_infograafi_helsinki.html?filename=areas%2Fpipa_infograafi_helsinki.html](#). Läst: 1.8.2025.

Helsingfors